

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Lakiesityksessä on kiinnitetty uuden perustettavan viraston organisaatorakenne ja toisaalta säädetty asioista, jotka voisi järjestää myös työjärjestyksessä määräämällä (koskee muitakin esitettyjä pykäläitä kuin 4 §). DVV:lla on kokemusta usean viraston fuusiosta ja olisi tärkeää, että organisaation sisäistä rakennetta ei kiinnitettäisi lainsäädännöllä, jolloin organisaatiolla on mahdollisuus järjestää sisäinen toiminta sille parhaalla mahdollisella tavalla ja muokata sitä toiminnan vakiintuessa.

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

Hallituksen esitysluonnoksessa sivulla 59 on todettu, että "KEHA-keskus hoitaa myös ELY-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen, aluehallintovirastojen ja maistraattien tietohallintopalveluja. Tietohallintopalveluina KEHA-keskus kehittää, tuottaa ja hankkii sähköisiä palveluja ja tietojärjestelmiä sekä hoitaa muita vastaavia sille säädettyjä ja määrättyjä tehtäviä. Nämä tietohallintopalvelut ovat toimialasidonnaisia tietohallintopalveluja". DVV huomauttaa, että maistraatit yhdistyivät vuoden 2020 alussa Väestörekisterikeskuksen kanssa Digi- ja väestötietovirastoksi, eikä KEHA-keskus tuota DVV:lle palveluita.

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Digi- ja väestövirasto toteaa, että uudistuksesta aiheutuu taloudellisia vaikutuksia perustettavan Lupa- ja valvontaviraston viraston ulkopuolisille toimijoille.

Digi- ja väestötietovirastolla on kokemusta viraston tuottamien palveluiden asiakkuuksien siirrosta aiemmilta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen organisaatioilta hyvinvointialueille sekä parhaillaan menossa olevasta TE-palveluiden siirrosta kunnille. DVV:n tuottamien palveluiden sopimus- sekä käyttö- ja tietolupatehtävät sekä niihin kytkeytyvät käyttäjähallintatehtävät sekä varmennekorttien jakelu ja niiden rekisteröintipisteiden hallinnointi ovat olleet merkittävässä roolissa Digi- ja väestötietoviraston organisaatioasiakkaiden asiakastyössä.

Väestötietojärjestelmän tietojen käytön siirtyminen nykyisiltä virastoilta lupa- ja valvontavirastoon ja virastojen välillä aiheutuu merkittävää lisätyötä väestötietojärjestelmän kysely- ja rajapintapalveluiden käyttäjähallintaan ja käyttäjähallinnan muutoksiin varautumiseen tietoja käyttävien henkilöiden vaihtaessa organisaatiota sekä niille erikseen laissa määriteltyihin tehtäviin. Lisäksi asiakasohjeistukset sekä asiakastiedottaminen vaativat merkittävää työpanosta jo ennen uudistuksen voimaantuloa. Käyttäjähallinnan muutostyöt ja käyttöoikeuksien käsittely vaatii myös uudistuksen voimaantulon jälkeen lisätyöresurssia. Digi- ja väestötietoviraston tulee luoda uudelle lupa- ja valvontavirastolle uudet tietoluvat molemmissa palveluissa sekä päivittää ja päättää voimassa olevat tietoluvat kaikille virastoille, jotka ovat muutoksen kohteena (11 virastoa esityksessä listattuna) esityksessä ehdotetussa aikataulussa (v. 2025 / v. 2026 alussa)

Digi- ja väestötietoviraston varmennepalvelun vaikutusten suunnitteleminen ja ohjeistaminen nykyisten virastojen varmennekorttien sopimusten muutosvaikutuksista vaatii myös merkittävä lisäresursointia. Tarvittavat tehtävät kattavat varmennekorttisopimukset uuden viraston kanssa sekä muutoksia olemassa olevien virastojen osalta sekä tarvittavan asiakasohjeistuksen ja tiedottamisen. Tehtävät sisältävät päättyvien varmennekorttien sulkupyynnöt sekä niihin liittyvät selvitykset ko. virastoissa. Varmenteiden rekisteröintipisteiden osalta tehtävinä ovat niissä tapahtuvien muutosten hallinta sekä rekisteröijien koulutusten uusimisen suunnittelu ja toteuttaminen.

Digi- ja väestötietoviraston on varmistettava, että uudella ja nykyisillä virastoilla, joilla jatkuu myös toiminta, on käytössään tarvittavat ja oikeat Suomi.fi -tukipalvelut, joka edellyttää niin ikään uusien hakemusten käsittelyä sekä nykyisten lupien muutoksia ja asiakasohjeistamista. DVV tuottaa esimerkiksi suomi.fi-valtuudet-palvelua, joka on laajasti käytössä myös virastoissa, joita nyt ehdotettava muutos koskee. On huomioitava, että yhtäältä virastojen työntekijöiden olemassaolevien valtuuksien päättäminen ja uusien tekeminen aiheuttaa DVV:lle todennäköisesti

manuaalityötä ja ruuhkaa virkailijavaltuuttamispalveluun. Toisaalta perustettavan lupa- ja valvontaviranomaisen tulee ottaa yhdistyvien organisaatioiden tietojärjestelmäintegraatiot haltuun, joka esimerkiksi valtuudet-palvelun osalta voi aiheuttaa käyttöönottojen tukeen ruuhkautumista.

Uudistuksessa on erityispiirteenä erityisesti, että myös muille valtion viranomaisille siirtyy uuden viraston perustamisessa tehtäviä, joten esim. aluehallintovirastojen kilpailu- ja kuluttajahallinnon tehtävät siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoon sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia, elintarvikkeita sekä poronhoidon valvontaa koskevat tehtävät Ruokavirastoon sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien julkisen henkilöliikenteen tehtävät Liikenne- ja viestintävirastoon. Näiden muutosten erittely ja toteuttaminen luvissa, käyttäjähallinnassa, varmennepalvelussa ja Suomi.fi -palveluissa vaatii myös lupa- ja käyttöoikeusmuutoksia sekä asiakasneuvontaa.

Digi- ja väestötietovirasto painottaa, että muutoksen toimeenpanossa sekä sen taloudellisissa vaikutuksissa huomioidaan Digi- ja väestötietovirastolle aiheutuva merkittävä lisätyö, jotta Digi- ja väestötietovirasto voi omalta osaltaan varmistaa tarvittavien tehtävien toimeenpanon uudistuksen voimaantuloon mennessä ja siten omalta osaltaan varmistaa siirtyvien digipalveluiden käytettävyyden uusissa viranomaisissa niiden aloittaessa toimintansa.

Digi- ja väestötietoviraston arvio virastolle aiheutuvasta taloudellisesta vaikutuksista vuosille 2025-2026 on yhteensä 192 000 euroa.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

Lakiesityksessä on kiinnitetty uuden perustettavan viraston organisaatorakenne ja toisaalta säädetty asioista, jotka voisi järjestää myös työjärjestyksessä määräämällä (koskee muitakin esitettyjä pykäläitä kuin 1-5 §). DVV:lla on kokemusta usean viraston fuusiosta ja olisi tärkeää, että organisaation sisäistä rakennetta ei kiinnitettäisi lainsäädännöllä, jolloin organisaatiolla on mahdollisuus järjestää sisäinen toiminta sille parhaalla mahdollisella tavalla ja muokata sitä toiminnan vakiintuessa.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan Digi- ja väestötietovirasto vastaisi yhdessä Ahvenanmaan valtionviraston kanssa siitä, että 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen valtion palveluiden saatavuus järjestetään Ahvenanmaan maakunnassa tuloksellisesti. Digi- ja väestötietovirasto vastaisi erityisesti palveluiden tuottamisessa käytettävien tietojärjestelmien sekä sähköisen asioinnin, asianhallinnan ja arkistoinnin palvelujen toimivuudesta ja kehittämisestä.

Digi- ja väestötietovirasto pitää ehdotettua säännöstä lähtökohtaisesti kannatettavana tapana järjestää palvelut Ahvenanmaan maakunnassa. Säännösehdoituksessa mainittua tuloksellisuutta olisi hyvä avata perusteluissa siten, että kunkin viranomaisen vastuut oman toiminnan tuloksellisuudesta ovat selvät. Lisäksi DVV kiinnittää selvyyden vuoksi huomiota arvioihin tämän muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista toimialallaan.

Esitysluonnoksen perusteluosan mukaan ehdotuksilla ei arvioida olevan suoria taloudellisia vaikutuksia (s. 102). Luonnoksen mukaan Ahvenanmaan valtionvirasto käyttäisi nykytilaa vastaavalla tavalla sen käytössä olevia tietojärjestelmiä, eikä ehdotetulla Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lain säätämällä olisi vaikutuksia Ahvenanmaan valtionviraston tiedonhallintaan tai tietojärjestelmiin (s. 132).

Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain muuttamisella kuitenkin nimenomaan tavoitellaan muutoksia Ahvenanmaan valtionviraston tietojärjestelmiin ja tähän liittyen ehdotuksella on taloudellisia vaikutuksia. Ehdotettu uusi momentti palauttaisi käytännössä lainsäädännön vastaamaan tilannetta ennen Digi- ja väestötietoviraston perustamista 1.1.2020. Vuoden 2020

lainmuutoksesta lähtien ovat virastojen tietojärjestelmät eriytyneet Digi- ja väestötietoviraston kehitettyä sähköisen asioinnin, asianhallinnan ja arkistoinnin järjestelmiä omassa toiminnassaan erityisesti väestötietojen ylläpidon ja holhoustoimen osalta. Ahvenanmaan valtionvirasto on sen sijaan jatkanut vanhojen järjestelmien käyttämistä. Tämän johdosta muun ohessa mahdollisuudet sähköisten palvelujen käyttämiseen eivät ole tällä hetkellä samalla tasolla Ahvenanmaalla kuin muualla maassa. Digi- ja väestötietoviraston uusien tietojärjestelmien saattaminen myös Ahvenanmaan valtionviraston ja sen asiakkaiden käyttöön vaatii muutoksia ja jatkokehittämistä sekä kasvattaa järjestelmien ylläpito- ja tukikustannuksia. Digi- ja väestötietovirasto on jo aiemmin arvioinut sille aiheutuviksi kehityskustannuksiksi vähintään 910 000 euroa ja vuotuisiksi ylläpito- ja tukikustannuksiksi 149 000 euroa. Digi- ja väestötietovirasto on arvioinut, että sen kehittämien uusien tietojärjestelmien käyttöönottoaminen myös Ahvenanmaan valtionvirastossa väestötietojen ylläpitoon ja holhousviranomaisen toimintaan on valtion budjettitalouden näkökulmasta oleellisesti edullisempi ja nopeampi tapa ratkaista asia, kuin mitkään muut vaihtoehdot.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

DVV nostaa esille, että lakiehdotuksilla on merkittäviä muutoksia sen toimintaan. DVV on tässä lausunnossa tuonut esille taloudelliset vaikutukset, jotka on välttämätöntä huomioida mikäli lakiehdotus toteutuu tällaisenaan. Lisäksi DVV haluaa kiinnittää huomiota siihen, että perustettavien organisaatioiden rakenteet ja johtamisjärjestelmä on haluttu säätää melko tarkasti laissa. Kyseinen ratkaisu voi osoittautua joustamattomaksi, sillä usein uusien organisaatioiden sisäisiä järjestelyjä on tarpeen tehdä kun toiminta on hieman vakiintunutta.

Salovaara Timo
Digi- ja väestötietovirasto

Kallio Noora
Digi- ja väestötietovirasto - Lakiasiainjohtaja